

A 65 éves Rezi Elek professzor köszöntése

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet (KPTI) közössége november 20-án köszöntötte dr. Rezi Elek unitárius professzort, az intézet rektorhelyettesét 65. születésnapja alkalmából. Az ünnepelt számára meglepetésnek szánt rendezvényen részt vettek a KPTI oktatói, hallgatói, adminisztratív személyzete, a Magyar Unitárius Egyház képviselői és lelkipásztorai, illetve az ünnepelt családtagjai és barátai.

Rezi Elek tudományos munkásságát Kállay Dezső, az intézet rektora ismertette röviden, és méltatta az ő tíz évre terjedő rektori szolgálatát. (A rektor beszédét és Rezi Elek tudományos közleményeinek lajstromát a továbbiakban közöljük.)

A Magyar Unitárius Egyház részéről ft. Bálint-Benczédi Ferenc püspök mondott köszöntő beszédet, aki az ünnepelt lelkipásztori életútjáról és az egyházi testületekben végzett munkájáról emlékezett meg. A KPTI unitárius szakiránya részéről pedig Kovács Sándor előadótanár mondott köszöntő beszédet, majd Adorjáni Zoltán, a szenátus elnöke nyújtotta át neki a tiszteletére készült tanulmánykötetet.

Rezi Elek 65. születésnapján köszöntését az intézet vegyes kara által előadott kórusművek, a *Laudatur omnes gentes* és a 100. zsoltár feldolgozása tették színebbé. Végül Rezi Elek, az ünnepelt professzor mondott köszönő beszédet mindazoknak, akik részt vettek az ünnepségen. Az esemény szeretetvendégséggel zárult a KPTI konviktusán.

Balogh Csaba

„...gyümölcseikről ismeritek meg őket.” (Mt 7,20)

Dr. Rezi Elek hatvanötödik születésnapjára

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet (KPTI) Kutatóközpontjának most megjelent kötetét a hatvanötödik életévét betöltött dr. Rezi Elek teológiai tanárnak ajánljuk. Ezzel fejezzük ki elismerésünket, nagyrabecsülésünket és köszönetünket azért a munkáért, amelyet az Anyaszentegyház szőlőskertjében végzett több mint négy évtizeden át. Munkássága egész ideje alatt az a belső igény vezérelte, hogy szolgáló életében teljes összhangban legyen a jóságos Istenbe

vetett hit és az Isten jóságán tájékozódó cselekvés. A gondviselő Isten kegyesége folytán bőven akadt olyan munkaterület, amelyre nézve újra és újra végiggondolhatta, és a sajátos helyzetből fakadó gyakorlati lépések megtételével kifejezésre juttathatta, hogy ő maga miként is látja és éli meg a keresztyén hit és élet oszthatatlan egységét. Nyolcévnyi lelkipásztori munkáját harminchárom év teológiai tanári szolgálat követte, amely idő alatt tevékeny részt vállalt az erdélyi, mai nevén a Magyar Unitárius Egyház egyházépítő és népnevelő munkájából is, magas hivatali beosztást viselve és különböző egyházi testületek tagjaként. Szolgálatát mindenekelőtt a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben kifejtett oktatói-nevelői, tudományos és intézményszervezői tevékenységére tekintve méltatjuk, felvillantva az igen gazdag életpálya egy-egy jellegzetes vonását.

Rezi Elek professzor 1986 szeptemberében kezdte el oktatói-nevelői munkáját az erdélyi történelmi protestáns egyházak közös lelkészképző intézetében, az akkori Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológiai Intézet unitárius rendszeres teológiai tanszékén. Hittant és erkölcsant oktatót és oktat, felelősségteljes hívő életre buzdítva és nevelve hallgatóit. Hallgatói azt tanulhatták meg tőle, hogy a keresztyén ember felelőssége „nemcsak önmagáig, hanem Istenig terjed,”¹ és hogy „a vallásosságot élni kell az erkölcs követelményeinek szellemében,”² mivel a vallásosság nem köntös, amelyet ma felöltünk, és holnap levetünk. Olyan életközeli erkölcsre van szükség – hangoztatta –, „amelyen átragyog az isteni szeretet”. Ezért a szeretet etikai elvét semmilyen vonatkozásban nem lehet mellőzni, megkerülni vagy kibeszélni.

„Ez azt jelenti, hogy vallásosságunkat erkölcsös életvitellel és erkölcsi életünket vallásosságunkkal igazoljuk.”³

Ennélfogva a morális érvelés legmeggyőzőbb támasza a cselekvő példamutatás.⁴ Azt keressük,

„[...] hogy mit és hogyan kell cselekedni, és nem azt, hogy mit és hogyan nem szabad cselekednünk.”⁵

Munkaprogramját az apostol szavaival foglalta össze: *mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg...!* (1Thessz 5,21) Vallotta és vallja, hogy mérlegelés közben „csak az evangélium mércéje lehet irányadó.”⁶ Éppen ezért hallgatói lelkére kötötte: bármit is érjenek el az életben Isten szolgálaként, Istent dicsérjék érte, maguk felől pedig így szóljanak: *Haszontalan szolgálak vagyunk, azt tettük, ami*

¹ Rezi Elek: *Megújulás. Visszatekintés rektori szolgálatom tíz esztendejére a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben*. Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár 2017, 66.

² Rezi Elek: *Megújulás*, 66–67.

³ Uo. 68.

⁴ Ld. Rezi Elek: A morális érvelés alternatíváinak összefüggései és különbözőségei napjainkban. In: *Studia Doctorum Theologiae Protestantis I. 2012. Emlékkötet a 65 éves Jubász Tamás tiszteletére*. Kiadja a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár 2012, (295–306) 304.

⁵ Rezi Elek: *Megújulás*, 68.

⁶ Uo. 69.

kötelességünk volt. (Lk 17,10) Rezi Elek professzor oktatói-nevelői szolgálatában szerencsésen ötvöződik a rendszerszerű és összetett etikaoktatásra törekvő tudományos igényesség és a népnevelés területén is kiválóan alkalmazható világos és szemléletes érvelés, az elmélyült teológiai gondolkodás és az életszerű erkölcsi nevelés. Tőle tartást, eltökéltséget, céltudatosságot, önfegyelmet tanulhattak és tanulhatnak hallgatói.

Tudományos tevékenységének mutatói mindenekelőtt a folyamatosan és szép számban megjelentetett publikációi. Tíz könyvet írt, ebből nyolc szigorúan tudományos-szakmai jellegű, kettő tanulmánykötet, hat monográfia vagy egyetemi tankönyv, főként az unitárius hittan és erkölcsstan tárgyköréből. Csaknem félszáz szaktanulmánya közül fél tucatnál is több jelent meg angol nyelven nyugati emlékkötetekben, tematikus tanulmány- és konferenciakötetekben. Magyar nyelvterületen leginkább a *Keresztény Magvető*ben és a *Studió*ban, a KPTI tudományos szakfolyóiratában publikált, de ismert és elismert a teljes magyar nyelvterületen. Kolozsvári teológiai tanulmányait követően a manchesteri Unitarian College ösztöndíjasaként mélyítette el tudását, majd doktori oklevelet szerzett a Kolozsvári Protestáns Teológián. Oktatói-nevelői munkáját asszisztensként kezdte el, innen jutott el a legmagasabb egyetemi oktatói fokozatra, és lett intézetünk professzorává. A Debreceni Református Hittudományi Egyetemen habilitált, majd ugyanott társtémavezetői megbízást kapott az egyetem doktori iskolájában. Azóta rendszeresen vesz részt tudományos szakbíráló bizottságokban doktori szigorlatok alkalmával.

Fontosnak tartotta, hogy tudomány-népszerűsítő írásaival szolgálja egyháza és a vallási-erkölcsi kérdések iránt nyitott erdélyi magyarság széles olvasókörét. Gondosan ügyelt arra, hogy valós időben és hitbeli meggyőződésének hangot adva reflektáljon a mai kor politikai, gazdasági és társadalmi jelenségei kapcsán felvetődő hitelvi-erkölcsi kérdésekre. Olyan nyitottság jellemzi, amely tiszteletet tanúsít a másik értéke iránt, mindenekelőtt a beszélgetőtárs értékét, emberi méltóságát és szabadságát tartva szem előtt, és nem feltétlenül azt az értékítéletet, amelyet az illető képvisel. Megbecsüléssel fordul a hagyományozóhoz, de nem érinthetetlen relikviaként fogadja, hanem alkotó módon építi be a mai valóságba. Visszautasítja az értékek összerosásának vagy kérdésessé tételének minden kísérletét. A feltörekvő, a minden újszerű iránt teljes nyitottságot követelő, de a hagyományosat lekicsinylő és türelmetlenül elutasító szabadelvű szemlélet mértékletességet, józanságot, mindennek és mindenkinek kijáró tiszteletet tanulhat tőle, alapjában véve azt, hogy emberként egyetlen instancia, a szerető Isten előtt tartozunk végső felelősséggel.

Intézményszervezői szolgálatában is fokozott felelősségtudat vezérelte. Munkásságával a gazdag múltra visszatekintő erdélyi protestáns lelkészképzés ügyét kívánta szolgálni tehetsége és legjobb tudása szerint. A 2006-ban kezdődő és 2016-ig tartó rektori szolgálata olyan időszakra esett, amikor az intézményi akkreditációs folyamat megtorpanása miatt égetővé vált a KPTI jogi helyzetének tisztázása és stabilizálása. Ügyszeretetének és ügybuzgalmának köszönhetően képes

volt megbirkózni minden rá háruló feladattal. Tudott lelkesedni és lelkesíteni. Az intézet életét és belső működési rendjét alaposan ismerő tapasztalt munkatársait és a fiatal, tehetséges, tetterre kész tanárkollégákat megnyerte az ügynek. Kellő időben, jó érzékkel fogta össze és terelte megfelelő irányba a rendelkezésre álló emberi erőforrást, hogy a benne rejlő jelentős intellektuális potenciál révén az erdélyi protestáns lelkészképzés ügye kimozduljon válságos helyzetéből. Csapatban gondolkodott, és maga is csapatjátékosként teljesítette a rá háruló feladatot. Elkötelezett volt, következetes, kitartó, ha kellett, konok az intézeti akkreditáció véghezvitelének dolgában. Ezt tekintette rektori szolgálata legfőbb céljának és legbeszédesebb megvalósításának. Tapasztalatait a *Megújulás. Visszatekintés rektori szolgálatom tíz esztendejére a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben* címmel megjelent kötetében foglalta össze. Ebben így vall:

„A szolgálat végzése közben mindig velem volt a zsoltáriró figyelmeztető üzenete: »Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába óvják azt az örök.« (Zsolt 127,1) Istennek adok hálát, hogy a gondviselő szeretetét rektori szolgálatom alatt megtapasztaltam.»⁷

A gondviselő Isten megáldotta fáradozását. Oktatói-nevelői, tudományos és intézményszervezői munkásságának elismeréseképpen 2018. május 4-én a Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetésben részesült. Egykori diákja és jelenlegi tanártársa így méltatta őt laudációjában:

„A Protestáns Teológiai Intézet történetében erre a tíz évre valószínűleg úgy fognak emlékezni, mint a *megújulás* esztendeire és leghosszabb rektori szolgálatra. Az, hogy 2018-ban az Erdélyi Református Egyházkerületnek, a Királyhágómelléki Református Egyházkerületnek, a Magyar Unitárius Egyháznak és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyháznak államilag akkreditált, magyar oktatási anyanyelvű, önálló lelkészképző egyeteme van, Rezi Elek professzor fáradozását

⁷ Rezi Elek: *Megújulás*, 5.

lan munkájának (is) köszönhető. Az intézet jogi helyzetének rendezése és oktatási programjainak állami akkreditációja e tíz évre terjedő rektori szolgálat egyik legbeszédesebb eredménye.”⁸

A kötet anyagának összegyűjtését Koppándi Botond Péter, szerkesztését Adorjáni Zoltán teológiai tanár végezte. Az itt közzétett írások felölelik a teológiai tudományok szakcsoportjainak minden területét. A szerzők a saját kutatási eredményeik közzétételével fejezik ki tiszteletüket és elismerésüket a kiváló szakember és intézményszervező személye és munkássága iránt. Illesse köszönet mindazokat, akik értékes írásaikkal, tanácsaikkal, szakmai, technikai és egyéb támogatással hozzájárultak e kötet megjelenéséhez.

Tisztelettel és szeretettel ajánljuk tehát ezt az emlékkötetet dr. Rezi Elek professzornak, és azt kérjük, hogy a szerető és gondviselő Isten áldja meg további életét szerettei, barátai és munkatársai közösségében.

Isten éltesse sokáig!

Kállay Dezső

Dr. Rezi Elek tudományos közleményei

Könyvek

- Unitárius hit- és erkölcsstan.* Tankönyv a VI. osztályos tanulók számára. Unitárius Egyház, Kolozsvár 1992, 70 old.
- Válaszd az életet! Unitárius erkölcsstan tanulmányok.* Unitárius Könyvtár 1. Erdélyi Unitárius Egyház, Kolozsvár 1999, 97 old.
- Felelősségünk a ránk bízott életért.* Erdélyi Unitárius Egyház, Kolozsvár 2005, 191 old., ISBN 973-99254-9-9.
- Teológia és népszolgálat. Az erdélyi unitárius teológia a 19. század második és a 20. század első felében, különös tekintettel Ferencz József unitárius püspök munkássága.* Erdélyi Unitárius Egyház, Kolozsvár 2007, 226 old., ISBN 978-973-87494-2-9.
- Unitárius erkölcsstan.* Erdélyi Unitárius Egyház, Kolozsvár 2008, 262 old., ISBN 978-973-87494-4-3.
- Hisszük és valljuk! Az Erdélyi Unitárius Egyház kátéjének magyarázata.* 2. javított kiadás. Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár 2009, 320 old., ISBN 978-973-88799-3-5.
- „Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr”. Bevezetés az unitárius vallás és teológia világába.* Presa Universitară Clujeană / Kolozsvári Egyetemi Nyomda, Kolozsvár 2009, 319 old., ISBN 978-973-610-884-3.
- Hit és tudás. Az erdélyi unitárius akadémiták (1949–2009) vallási, teológiai, egyházi, társadalmi, kulturális recepciójának és integrációjának értékelése kontextuális teológiai szempontból.* Erdélyi Unitárius Egyház, Kolozsvár 2011, 382 old., ISBN 978-606-92910-0-9.

⁸ Kovács Sándor: Rezi Elek laudálása. In: *Unitárius Közlöny*, 28. (88) (2018/6), (6–7) 7.